

‘¡Murcia es la hostia!’

“Ara interessa invertir a Múrcia”, digué l'exassessor d'urbanisme de l'Ajuntament de Marbella, Juan Antonio Roca, a l'empresari madrileny Ismael Pérez Pena, en una conversa enregistrada amb motiu de l'operació Malaia. “Ahir estava amb un a qui li he venut quatre cases, ahir també vaig signar-ne sis més...”, es vantava. Roca és de Cartagena, com l'empresari Tomás Olivo, igualment implicat en la trama de corrupció marbellí.

Fet i fet, el jutge que porta el cas sospita que a Los Alcázares, a una quinzena de quilòmetres de la frontera valenciana, a la costa Càlida, la mà dreta de Jesús Gil y Gil va blanquejar diners obtinguts a la costa del Sol. Passejar per Los Alcázares i la resta de la Manga del Mar Menor, però, no causa estrèpit a un visitant valencià. La desfeta paisatgística és important, però res que no conega a casa seua.

Al valencià nouvingut tampoc no li resulta rellevant que hi haja tot d'alcaldes imputats per presumptes casos de corrupció, ni que els avale el president autonòmic “fins que no hi haja una condemna ferma”. Ni, tampoc, que els sospitosos renoven els seus càrrecs a les urnes amb majories encara més aclaparadores.

En entrar a Múrcia des del Pilar de la Foradada (Baix Segura), de fet, la sensació és de continuïtat. Apartaments, apartaments i apartaments. I més aparta-

‘¡Murcia es la hostia!’ Això va dir el principal encausat de l'operació Malaia, Juan Antonio Roca, en una conversa enregistrada per la policia. Al nord del riu Segura, molts pensen que no sols Múrcia és l'hòstia.

ments. I xalets, també. Molts xalets. Ciutats com Oriola, Torrevella, San Javier —on va nàixer la dona de Roca— o Los Alcázares han crescut espectacularment a l'últim decenni [vegeu el gràfic de la pàgina 26].

Endinsar-se al filferro de terra que és la Manga del Mar Menor és traslladar-se a Benidorm o a Calp. Amb prou feines s'hi veu un pam de terra lliure de ciment. Els únics espais sense construccions gegantines són, de fet, les dues illes privades —l'una, La Perdiguera, és de l'empresari murcià Tomás Fuertes [vegeu les pàgines 28-31], i l'altra, la del Barón, pertany a Natalia Figueroa, esposa del cantant

Raphael. Només la part nord és protegida, i això implica que eixir d'aquesta escullera porta el seu temps. No passa res, però, perquè a l'interior hi ha centres mèdics i Mercadona, allò imprescindible per sobreviure.

Una zona, la de la Manga, farcida de toponímia catalana, fruit de la repoblació: escull de la Raja, Lo Poyo, Yunquet, Isla Grosa, Calblanque, El Carmolí... Una Manga que va començar a edificar-se en temps de Manuel Fraga com a ministre de Turisme i que ara, ofegada de terra, treu sorra de bancs marins per crear nous espais on aixecar més apartaments. Es construeix a molt menys distància dels cinc-cents metres de la mar que marca la llei, i el govern murcià, en contra dels seus serveis jurídics i de l'estat, fins i tot ha aprovat de crear el port esportiu Puerto Mayor, amb vuit-cents amarraments. Alhora, al sud, el govern del PP demana a la UE de desprotegir el parc natural de Calblanque, a fi d'aixecar-hi Portmán Golf, darrere del qual hi ha Mariano Roca Meroño, amo de tres pous clausurats perquè furtaven aigua de la conca del Segura.

Donada la saturació de la Manga, les pales s'han desplaçat a l'altra banda de la costa, la “continental”. San Pedro del Pinatar, San Javier, Los Alcázares i Cartagena es reparteixen el pastís. Venint de Múrcia, a l'altura de Torre Pacheco i a no res d'entrar en la Manga, el desviament de l'autovia indica “Los Infernos — Camino rural”. Per qui s'estime la natura verge, accedir a la Manga és, sense dubte, penetrar a l'infern.

Això mateix pensen molts dels qui van conèixer Altea (Marina Baixa), i per

D'esquerra a dreta, alguns dels casos que també agermanen Múrcia i el País Valencià. A la Manga, gairebé no queda terreny per edificar-hi, una situació ben semblant a la de la costa Blanca –a la segona imatge, Altea–. A Mazarrón, l'atapeïment de la primera línia de costa duu a construir cap a l'interior del municipi. A Cullera (Ribera Alta), diverses mercantils aspiren a saturar d'apartaments, xalets i camps de golf l'única part lliure de ciment a prop de la mar. A sota, vista aèria de la marina de Cope –desprotegida pel govern murcià– i els terrenys on s'ubicarà Mundo Ilusión (Orpesa).

De San Javier a la Copa Amèrica

El PP va governar amb majoria absoluta San Javier, pocs quilòmetres al sud del Pilar de la Foradada, del 1983 al 2007. Els últims vuit anys, l'alcalde fou José Hernández. La derrota –una excepció a Múrcia– va ser per als seus negocis amb constructors a qui beneficià adjudicant-los obres públiques –com la sumptuosa reforma de la seu del Consistori– o grans urbanitzacions. L'alcalde cobrava de les arquitectures públiques quaranta mil euros l'any, però no va tenir problema a reconèixer que la seua gran font d'ingressos era la construcció. Als anys d'alcalde fou alhora regidor d'Urbanisme. Arancha Espeso, exregidora socialista i ara d'un grup independent, va alçar la llebre: Hernández era soci dels constructors Santiago Martínez i Juan Gracia, a més de l'arquitecte valencià Javier Gea, a la mercantil Nueva Valencia al Mar SL, encarregada de reformar pisos vells amb motiu de la Copa Amèrica, i a una altra empresa. “Em cridava l'atenció que les requalificacions es feien pel procediment d'urgència”, diu Espeso, “i tothom sospitava de l'alcalde”. “Açò és com Marbella, només falta la folklòrica, però els jutjats estan saturats”, afirma. Els de San Javier tramiten bona part de les infraccions a la Manga. Espeso, després d'un primer desencant amb el PSOE, va pactar amb ells passat el 27-M. “Però no tenien autèntic interès per esbrinar què passava a San Javier en temps del PP, i els hem deixat en minoria.”

Arancha Espeso.

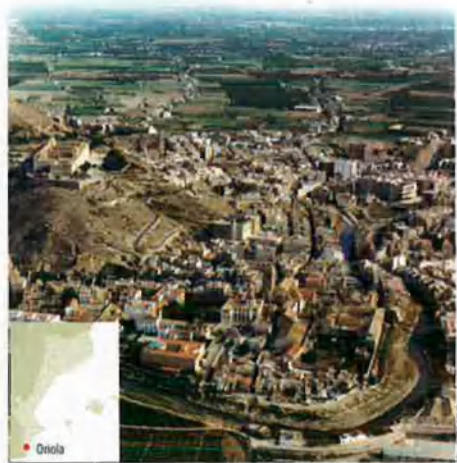
extensió la costa Blanca, de fa quaranta anys. Altea sense la muntanya plena de bungalows, ni la primera línia saturada d'habitatges. Avui, a Altea projecten hotels, apartaments –més apartaments– i camps de golf a la desembocadura del riu Algar, l'últim paratge natural de la coneguda com a “vila blanca”.

Colonitzar Mazarrón. Si baixem per la N-332 toparem amb Mazarrón, localitat on la sorra ja no és tan fina però que, no obstant això, també ha penjat el cartell de “no queda terreny” a la primera línia de costa. Per això, les excavadores s'han dirigit cap a l'interior del municipi, on s'aprecien urbanitzacions enmig de la muntanya, tan cridaneres com la imatge de l'home a la Lluna. No hi ha res en molts quilòmetres a la redona... tret de l'autopista “de l'especulació” –que diuen els ecologistes murcians– que des de fa un any i mig uneix Cartagena i la frontera murciana amb Andalusia: 97 quilòmetres de carretera de peatge per la qual, avui,

EL TEMPS

A l'esquerra, Lorca, un dels municipis més grans d'Europa quant a extensió. A la dreta, Oriola, una mica més petit però no menys afectat per la dèria constructora. És fàcil obtenir, a tots dos llocs, requalificacions galdoses. A sota, a l'esquerra, el paratge de La Zerrichera, un sequeral al bell mig d'Aguilas. Hi ha diversos regladors implicats en la trama per urbanitzar-lo. Al costat, el mas de Porxinos.

EL TEMPS

EL TEMPS

EL TEMPS

no circulen més de mil cotxes al dia. És una autopista fantasma, subvencionada pels constructors i executada en tres anys per un murcià il·lustre, Luis del Rivero, de la reconeguda Sacyr. Travessa àrees protegides, però així i tot va rebre un informe d'impacte ambiental favorable. L'aeroport de Corvera, que s'inaugurarà l'any vinent i que està a uns escassos vint quilòmetres del de San Javier i a uns setanta de l'Altet, encara facilitarà més l'accés dels estrangers delerosos de passar calor. El sud de Múrcia no ha patit l'intervencionisme del nord, sobretot perquè està protegit i és més abrupte.

A Cullera (Ribera Baixa), el sud del terme també s'ha salvat, de moment, de la dèria urbanística. De moment, tan sols. A la Bega, l'Ajuntament del PP ja ha aprovat trenta torres i dos gratacels amb format d'hotel. Poca cosa, si ho comparem amb els més de dotze mil xalets previstos més enllà de la desembocadura de l'esquifit Xúquer, al Brosquil i el Marenyet, on l'expresident del València CF, Francisco Roig, pensa seduir milers de persones perquè visquen envoltades de camps de golf i velers. Tant a Cullera

com a Mazarrón, tots dos pels volts dels 20.000 veïns, el PP va renovar sobradament la majoria absoluta el 2007.

De marina a marina. En efecte, si prenem l'AP-7 a Mazarrón comprovem

que l'autopista va buida. Algunes eixides, de fet, no van a parar enlloc i estan tallades. S'obriran al gran públic, però no encara. Al desviament, no hi ha res.

Ara la joia de Múrcia és la marina de Cope, a la fi de l'autopista. El govern

Una frontera saturada

■ ALACANT				
	Oriola	S. Miquel de les Salines	Torrevel·la	Pilar de la Foradada
1998	50.581	3.594	38.336	10.210
2007	80.468	7.625	94.006	20.338
Pes dels nous habitants 1998-2007 en %				
■ MÚRCIA				
	Los Alcázares	Torre Pacheco	San Javier	San Pedro del Pinatar
1998	6.134	21.301	17.523	14.487
2007	14.077	29.187	29.167	22.217
Pes dels nous habitants 1998-2007 en %				

Font: Institut Nacional d'Estadística

murcià l'ha desprotegit per tal de fer-hi una Marina d'Or murciana.

Als anys setanta, la marina de Cope va salvar-se de ben poc d'acollir una central nuclear. A finals dels vuitanta, els ecologistes van exigir-ne la protecció de dues mil hectàrees, projecte que veu la llum el 1992, encara sota govern autonòmic socialista, i amb el suport d'IU, per bé que mai no va tramitar-se cap pla d'ordenació dels recursos naturals, com volien els conservacionistes. Els grans propietaris de zones agrícoles van veure aleshores que no farien negoci amb la terra i van arribar a segrestar unes hores uns agents forestals que supervisaven el parc, així com també van agredir un regidor d'IU d'Águilas, un dels dos municipis –l'altre és Lorca– als quals pertany la marina.

L'arribada de Valcárcel al palau de San Esteban va comportar una nova llei del sòl, a recer de l'aprovada per José María Aznar el 1998. Així, el govern murcià va desprotegir el parc, reservant únicament com a zones no edificables el cap Cope i la part més abrupta. En aquesta costa plana però rociosa es preveu construir 11.000 places hoteleres i 15.000 habitatges, amb cinc camps de golf, cinc més de futbol i una marina interna perquè la mar penetre i els més privilegiats puguen aparcar el velar davant de casa mateix. El govern murcià ha impulsat un projecte amb empreses diverses, amb la destacada aportació de Cajamurcia. A Cullera, com a Manises i Catarroja (Horta), la Generalitat també va de braçet dels grans constructors per promoure habitatges.

El pla de la marina de Cope, però, està aturat al Tribunal Constitucional. Cinquanta diputats socialistes al Congrés –cap dels quals no era murcià– van signar un recurs promogut per Cristina Narbona, que encara no era ministra de Medi Ambient. El PP, quan va desprotegir la zona, va introduir una esmena addicional vuitena segons la qual els espais protegits han de coincidir amb les zones LIC (llocs d'interès comunitari) que imposa la UE. A Cope, només el cap i la part abrupta són LIC.

Els socialistes de Lorca, que van governar el municipi fins l'any passat, sempre s'han mostrat favorables a construir-hi, i encara més els d'Águilas, que han considerat urbanitzable tot el terme.

“Aquest és el vaixell insígnia del go-

vern, i volem enfonsar-lo”, clamen els ecologistes murcians, confiats a aturar el projecte pel recurs al Constitucional: “Els experts diuen que està guanyat. A Madrid, el PP va fer servir la porta del darrere per desprotegir la zona”, afegixen.

Ben a prop, a la pedania de Cuesta de Gos –una altra mostra de la repoblació catalana–, l'estàtua del seu fill predilecte, l'actor Francisco Rabal, deu prendre vida i malparlar cada vegada que sent parlar dels plans de convertir la zona en un Miami. Un enuig que de segur no sent la seua filla Teresa, que promociona urbanitzacions en cartells adossats a la carretera.

Més desprotecció. De camí a Lorca, l'autovia ens mostra a la dreta la finca de La Zerrichera. Un espai igualment protegit i igualment amenaçat per l'urbanisme. 240 hectàrees de terreny rústic que per art de màgia va convertir-se en edificable. Un regidor popular d'Águilas, José López, el va comprar amb uns socis el 2004, i abans d'acabar l'any ja l'havia venut al promotor Trinitario Casanova, que en va pagar 30 milions d'euros. López va guanyar 1,3 milions en l'operació. El 2005, l'Ajuntament va avalar la construcció de 4.100 habitatges i un camp de golf. Sense fer-hi res, Casanova revengué el paratge a la Kutxa, que l'adquirí per 75 milions. El conseller de Medi Ambient, Joaquín Bascuñana, amic de Trinitario Casanova, canvià l'ús del sòl en vint-i-quatre hores. Un temps rècord per a un informe d'impacte ambiental. Els socialistes d'Águilas, absents en el ple que donà via lliure al projecte de La Zerrichera, són investigats per haver pogut cobrar diners en canvi. Diversos consellers murcians també hi estan implicats.

El mas de Porxinos (Ribera-roja del Túria) també fou desprotegit per la Generalitat Valenciana, a fi que el València CF aixecara la nova ciutat esportiva, a més de construir-hi 2.800 habitatges. Una jugada que el màxim accionista, Juan Soler, va titllar de “pelotazo”.

L'alcalde de Torrevella, Pedro Hernández Mateo, també féu negoci ràpid amb una finca: a Almoradí (Baix Segura), comprà 18 hectàrees per 180.000 euros, i dos anys després les vengué per 5,4 milions.

Corrupció i eleccions

Per què les urnes no penalitzen la corrupció? Ho estudia Fernando Jiménez Sánchez, professor de Ciència Política i de l'Administració a la

Fernando Jiménez.

Universitat de Múrcia, el principal analista del fenomen a l'estat. Jiménez Sánchez prové de la Universitat de Santiago i detecta que el cas murcià és més greu que el marbellí, “perquè ací parlem d'un partit nacional”. Al seu parer, “açò sembla el Chicago dels anys 30, hi ha moltes xarxes clientelars.” Opina que és clau “la satisfacció amb la tasca de govern, l'opció pel desenvolupament urbanístic” i, sobretot, “l'absència d'una alternativa”. “El poder local a Los Alcázars, Jumilla o Lorca ha contradit el missatge oficial del PSOE”, apunta.

Es castiga més l'esquerra que la dreta? “Maravall ho nega, però jo crec que sí. No pots presumir d'honestat –cent anys d'honoradesa, que deia el PSOE– i tenir corruptes. En canvi, qui sobretot ofereix gestió duu les institucions com una empresa.” Per a Jiménez, la sensació que “tots els polítics roben” radica en el fet que “la gent pensa que els polítics només s'ocupen d'allò que els interessa, pel caciquisme que caracteritza la nostra història.” El professor troba “molt preocupants” les manifestacions en defensa dels càrrecs públics encarcerats a Múrcia, “perquè demostra la baixa legitimitat de l'estructura estatal, es qüestiona fins i tot la justícia.” Sobre el sempitern ajornament de decisions dràstiques als partits, Jiménez observa que “al principi, els caps del partit ho consideren un problema, però acaben convençuts que no ho és; no fan res i no passa res”.

Lorca, com Oriola. Per extensió, volum de població i, principalment, per planejament urbanístic, Lorca i Oriola són casos semblants. És impossible quantificar el nombre d'habitatges il·legals —a Oriola n'hi ha que parlen de 35.000—, i el desenvolupament no s'acaba. La laxitud amb els empresaris constructors ha estat una constant, més encara en el cas oriolà, on el ja exalcalde del PP, José Manuel Medina —per bé que els conservadors continuen tenint majoria absoluta—, va fer tot de favors a determinades mercantils. Ho va denunciar l'interventor municipal, que xifrava les irregularitats en una trentena. Medina, de la seua banda, es passejava al volant del Rolls Royce que li havia "deixat" un empresari amic, i encara més assíduament a l'Audi A-8 d'un altre empresari del totxo. A més, vivia en un xalet també cedit per un empresari beneficiat en algunes requalificacions.

A Lorca, l'exalcalde socialista Miguel Navarro aprovà 140.000 habitatges, i com a contrapartida les empreses van cedir 23 milions d'euros al Consistori. L'aturada de l'expansió provocada per la crisi immobiliària fa que ara les constructors demanen el reemborsament d'aquesta quantitat. L'Ajuntament és en situació de fallida tècnica.

Més similis... i alguna diferència. Tant a la murciana Fuente Álamo com a Parcent (Marina Alta), els alcaldes del PP amb una gestió molt crítica en matèria urbanística van cedir el govern municipal a les seues esposes. Tant a Orpesa (Plana Alta) com a Torre Pacheco, els alcaldes estan imputats per prevaricació, per vendre sòl municipal a un preu inferior al de mercat. En el segon cas, fins i tot el primer edil està entre reixes.

Hi ha diferències, però. Mentre que al socialista Los Alcázares el govern murcià ha insinuat que pot assumir les competències urbanístiques a l'Ajuntament, al també socialista Catral (Baix Segura) la Generalitat Valenciana va actuar perquè hi havia "1.270 cases il·legals". Ara, amb ajuntament popular, pensen legalitzar-les. En cap cas, de fet, no s'han pres les regnes d'ajuntaments del PP. Ni a Totana, tot i que la presumpta corrupció ha dut l'exalcalde i l'actual alcalde a la presó.

Multimilionaris murcians amb interessos valencians

El grup Fuertes —creat a partir d'El Pozo— i Polaris, les empreses de referència a Múrcia, saluden amb efusivitat la relació entre Camps i Valcàrcel. El primer gestiona geriàtrics i parcs temàtics impulsats per la Generalitat. A l'accionariat del segon, hi ha el Banc de València, que dirigeix l'expressident valencià José Luis Olivas.

Amolts, la imatge de José Luis Hernández venent apartaments a 119.000 euros, donant la cara, potser els recorda el mític anunci del "busque, compare, y si encuentra algo mejor, cómprelo". Era Manuel Luque anunciant Colón. Era el propietari de l'empresa carregant als muscles la responsabilitat de vendre el producte.

Però Hernández no és, ni de lluny, l'amo de Polaris. Al darrere hi ha Pedro García Merono, amb el 50 %, i diverses companyies financeres, entre les quals destaquen Credit Suisse i el Banc de València, que té el 10 % de l'empresa. Les entitats de crèdit van accedir-hi després

que Facundo Armero, un petit constructor de Torre Pacheco que va començar com a paleta, es desferà del seu paquet accionarial a canvi de 300 milions d'euros. Armero i García Merono van aconseguir que Polaris, nascuda al 2001 i que sempre ha comptat amb la benevolència del govern regional, esdevinguera una marca de prestigi i clarament identificada amb Múrcia. Patrocina tot d'equips esportius, la despesa en publicitat supera els 30 milions anuals i ofereix serveis integrals —parvularis, perruqueries, bars, pubs, camps de golf, botigues, centres de salut privats...— sense eixir de la urbanització. Tot per 119.000 euros.

Amenaces de mort a can Polaris

El periodista local Chema Gil ha tret a la llum alguns dels afers que han dut l'alcalde de Torre Pacheco, Daniel García Madrid, a presó. Ell era al darrere de *La Gaceta del Mar Menor*, un mensual que des del naixement —el març del 2005— fins a la desaparició —el juny del 2007, per culpa de la retirada de publicitat de nombrosos comerciants locals "aconsellats" per l'alcalde— va criticar unes oposicions il·legals al cos de policia local, la col·laboració de membres d'aquesta policia amb narcotraficants, la privatització indeguda del servei de l'aigua, les festes eròtiques i multes pa-

gades amb diners públics... I, a la fi, les estretes relacions empresarials de Polaris amb el jove alcalde, antic alcalde de Facundo Armero, que van derivar en un sucós negoci per a la constructora: uns terrenys urbanitzables que l'Ajuntament permutà per uns d'assecats i sense utilitat que tenia Polaris. García Madrid va citar a dinar Gil, que d'aquella conversa va extreure una frase de l'alcalde, "yo soy un alcalde atípico", que li va servir per titular un llibre que ha autoeditat.

Gil està amenaçat de mort i la guàrdia civil té arxivats missatges i converses en què l'alcalde aporta la matrícula del seu